

Etatsfemeter, med Hensyn til hvilke det ingenlunde er godtgjort, om de ere nødvendige eller ikke. Jeg skal ikke med disse Udtalelser foregribe den endelige Mening om dette Spørgsmaal, men det er min Opfattelse af Sagen, saaledes som den foreligger. Jeg skal imidlertid ikke tilvaade at negte dette Lovforslag Fremme paa nærværende Standpunkt, men jeg antager rigtignok, at man vil unblade at lade denne Lov komme videre, forinden Thinget har taget sin Stilling med Hensyn til selve Hovedspørgsmaalet.

Jagerslev: Denne Lov vedrører, som det vil ses af de ledsagende Bemærkninger, ikke alene, som den erede sidste Tale nævnte, Pengemidler til militære Etablissementer. Det Laan, der skal optages, og som nødvendiggjør denne Lov, har tillige andre Diemed, for hvilke der er gjort Rede i Bemærkningerne, og som jeg ikke skal gaa nærmere ind paa. Jeg skal tillade mig et Par Bemærkninger i Anledning af, hvad det erede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) sagde, men jeg skal først tillade mig at fremdrage et andet Spørgsmaal. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at naar det i Bemærkningerne hedder, at Aarhus Byraad har anholdt om Indenrigsministeriets Samtykke til for Kommunens Regning at maatte optage et Laan paa 600,000 Rd. nominal Kapital, og at Ministeriet heri har samtykket, saa er dette for saa vidt rigtigt, som Ministeriet har samtykket i Optagelsen af et Laan paa 600,000 Rd., men Byraadet har ansøgt om at maatte optage et Laan paa 700,000 Rd.; Ministeriet har udstedt 100,000 Rd. deraf. Jeg skal naturligvis aldeles ikke udtale mig om dette Punkt, at Ministeriet har udstedt en Del af Beløbet; men jeg ønsker kun at nævne, at Ministeriet har bevilget 600,000 Rd., og at Kommunen har ansøgt om 700,000 Rd. Efter at Kommunen havde faaet Indenrigsministerens Svar paa, at den kun maatte optage Laan paa 600,000 Rd., har den søgt Indenrigsministeren, om han ikke eventuelt vilde foranlede, at den Tilladelse til Udstedelse paa Partialobligationer, som skulde søges igennem en Lov, gaves for et Beløb af 700,000 Rd., uagter Laanet kun foreløbig bliver 600,000 Rd. Det er dette Spørgsmaal, jeg er nødt til et Dieblif at dvale ved, fordi det efter min Opfattelse kan være vigtigt for Kommunen strax at faae Bemyndigelse til at udstede Partialobligationer for 700,000 Rd., uanset hvad Indenrigsministeren maatte mene at være betimeligt med Hensyn til selve Laanets dieblifelige Spørgsmaal. Der siges i Andragendet til Indenrigsministeren, at det ene Hundredufusinde Rd., hvorefter Kommunen ønsker Laanet forhøiet, er et Tilskud til et eventuelt Jernbaneanlæg, som skulde forbinde den saakaldte Randers-Grenaa Bane med Aarhus. Bemyndigelsen til Anlægget af Randers-Grenaa Banen er givet fra Lovgivningens Side; Sagen er temmelig

vidt fremme i Distriktet derovre, saaledes at Banen efter al Sandsynlighed kan ventes fuldbendt, og der er nedsat et Udvalg til saa at fremme en Sidebane fra Aarhus, som skulde slutte sig til ved Thorsager eller paa et andet Punkt. Dette Udvalg har udrettet ikke saa Lidt. Det har tilveiebragt fuldstændige, eller i alt Fald foreløbige Nivellementer, og jeg har et Kort i min Haand, hvorpaa der er afsat ikke mindre end tre Linier, for hvilke der haves Overslag og Nivellement. Endvidere har der været forhandlet derom i Kommuner, ogsaa i Aarhus Kommune, og ganske vist er Sagen ikke færdig der, men man er dog meget stemt for den, og der er ingen Tvivl om, at naar Beslutning skal tages, vil den blive taget og rimeligvis gaa ud paa at tilskyde 100,000 Rd. Det er meddelt Indenrigsministeren, naturligvis ikke som en Beslutning, der er tagen, men som Noget, der efter al Sandsynlighed vil ske. Flere Landkommuner, der berøres af Sagen, have ogsaa sat sig i Bevægelse. En af dem skal have tilbudt 40,000 Rigsdaler, en anden 25,000 Rd. Derom kan jeg dog ikke sige noget Bestemt; men sikkert er det, at der er taget foreløbig Beslutning af flere Kommuner, og der kan formentlig ikke være Tvivl om efter Alt, hvad der er passeret i Jernbanevesenet, og den nærliggende Analogi fra Randers—Grenaa, at der af Indenrigsministeriet vil blive givet Samtykke til Udstedelsen af saadanne Tilskud. Nu kan man ganske vist sige: „Saa kom senere med Forlangende om de 100,000 Rd.“; men det vil dog let erkjendes, at det er at foretrække strax at sikkre sig den større Sum; der er jo ikke det Mindste i Veien for, at det kan ske under aldeles betryggende Former, idet man ikke behøver at sige, at hele Laanet skal effektueres strax; men man kan jo sige, at Laanet kan først endelig haves, forsaavidt Indenrigsministeren efterhaanden giver sit Samtykke til de forskellige Diemed, det omfatter. Sagen om Laanet er ganske vist en Sag, der ikke vedkommer Folkethinget, med Hensyn til det er Indenrigsministeren den høieste Autoritet, og hans Afgjørelse er endelig. Men med Hensyn til Partialobligationerne kommer Spørgsmaalet frem her. Naar det nu blot gjaldt om sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse igjen med Hensyn til Udstedelsen af Partialobligationer paa 100,000 Rd., saa kunde der maaske ikke tillægges den Sag megen Vægt; men Spørgsmaalet kan have en virkelig reel Betydning. Jeg sætter, at Kommunen arrangerer sig med et Laaneinstitut saaledes, at den nu modtager 600,000 Rd. med eventuel Udgang til paa et senere Tidspunkt paa samme Betingelser at have indtil 700,000 Rd., saa er det dog af Vigtighed for Kommunen, at den er i Stand til at sige: Vi kunne byde de samme Begunstigelser, de samme Betingelser med Hensyn til det syvende Hundredufusinde; ogsaa for den senere Del af Laanet kunne vi faae Net til at